

Bram Bakker: 'Mijn ouders willen mij nooit meer spreken'

Na zo'n twintig jaar als psychiater gewerkt te hebben, besloot BRAM BAKKER ruim een jaar geleden het vak achter zich te laten. Niet veel later verbraken zijn hoogbejaarde ouders, in een whatsappbericht, definitief het contact met hun zoon. „Ze hebben hun stinkende best gedaan en tóch heb ik als kind veel gemist.”

Het was een kille en zakelijke mededeling die voormalig psycholoog BRAM BAKKER (59) ontving op zijn telefoon: „Einde alle contact.” Drie woorden die voor de bekende ex-psychoiater ertoe hebben geleid dat hij zijn vader (87) en moeder (81) al meer dan een jaar niet meer ziet of spreekt.

Aanleiding voor de pijnlijke boodschap is een NRC-

interview, ruim een jaar geleden, waarin Bram bekendmaakte dat hij zijn registratie als psychiater niet heeft verlengd – en nu dus 'gewoon arts' is.

In het vraaggesprek met journalist en tv-maker COEN VERBRAAK keek hij bovendien terug op onder meer zijn eigen opvoeding en traumatische (jeugd)ervaringen die hij diep had weggestopt. „Kort daarna

verbraken mijn ouders het contact”, zegt Bakker daar nu over. „Mijn vader stuurde heel modern een whatsappbericht. En toen was het klaar.”

Gebrek aan knuffels

Bram Bakker is al bijna twintig jaar actief als publicist, columnist en schreef boeken als *Te gek om los te lopen* (2005), *Cowboy in de psychiatrie* (2008) en *Over*

seks gesproken (2012). Zijn meest recente boek draagt de titel *Oud zeer, over vroeger dat nog pijn doet*. Daarin legt hij zijn eigen leven én carrière onder de loep, en beschrijft hij de stroeve relatie tussen onverwerkt pijn en zijn opvoeding.

Het bewuste interview was voor de ouders van Bakker de druppel die de emmer met oud zeer deed overlopen. „In dat gesprek heb ik iets verteld over wat ik als kind heb gemist. Ook toen ik als jongen van veertien seksueel ben misbruikt, werd ik thuis niet in een veilige omgeving opgevangen. Mijn vader was er nooit en mijn moeder kon zich niet goed verhouden tot haar eigen emoties.”

Moeder

Dat heeft volgens Bakker weer te maken met hoe zijn moeder zelf is grootgebracht. „Vanuit haar eigen opvoeding heeft ze mij een aantal dingen niet kunnen meegeven: troost, warmte, zachtheid, geborgenheid en gepaste trots. Dat is verdrietig voor haar, maar zij wil het er niet over hebben. Voor hen ben ik nog steeds het kind van vijf, terwijl ik nu bijna zestig ben. Het maakt dan ook niet uit hoe oud je bent als kind.”

En dat is dan ook 'de kern van het probleem'. „Zij houden van mij, ik blijf hun zoon. Mijn ouders hebben hun stinkende best gedaan en tóch heb ik als kind veel gemist. Ik heb mijn eigen veilige plek als kind nooit gevonden. Ik was eigenlijk een eenzaam ventje en deed, eerbiedig gezegd, braaf wat mama vond. Dat leidde uiteindelijk tot grote verwarring in mij. Ik heb het lang niet doorgehad.”

Volgens de onstuimige ex-psychoiater – hij was in

1988 een van de mensen die in de gracht sprong toen de boot met de Oranje-selectie voorbij kwam varen – dragen veel mensen traumatische gebeurtenissen van vroeger met zich mee.

„Ze lijden onder het gevoelsarme klimaat waarin ze opgroeiden, de beperkte emotionele beschikbaar-

'Ik zie relaties met vrouwen als oefenmateriaal'

heid van ouders of gebrek aan knuffels en complimenten. Ook al kan het jaren lijken dat het er niet is, *oud zeer* verstopt zich in je lichaam en kan ineens tevoorschijn komen.”

Bakker – die het soms ingewikkelde vak dat hij sinds 2000 beoefende, aan de hand van theatershows

onder de aandacht probeert te brengen – zegt dat hij zichzelf de laatste jaren beter is gaan begrijpen. Zijn eigen ziel en zaligheid legde hij op de behandeltafel toen hij al dik de vijftig was gepasseerd. Van een midlifecrisis wil de oud-psychoiater, die twee zoons en een dochter heeft uit meerdere relaties, niet spreken.

„Die keuze kwam destijds als een drietrapsraket binnen denkeren. Het begon in 2017 met een relatiebreuk, na twintig jaar, met de moeder van mijn jongste kinderen. In diezelfde periode gingen er vijf vrienden van mijn leeftijd dood, waardoor ik vijf keer dacht: dit had ik kunnen zijn. Uiteindelijk werd ik in 2018 zelf ziek. Het is nooit helemaal dui-

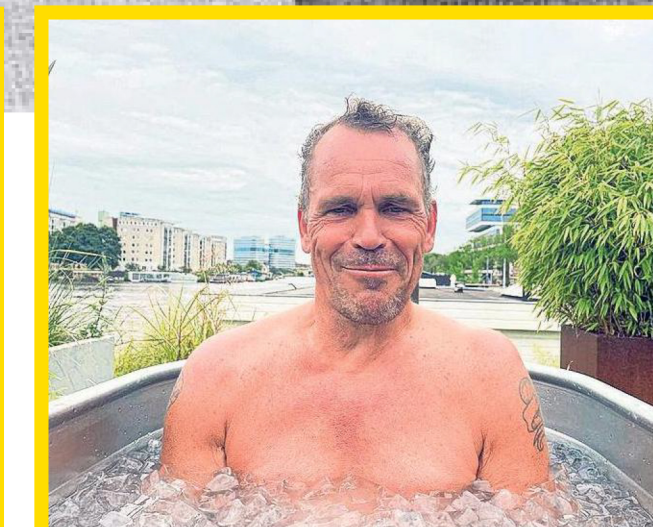

„Mijn moeder heeft mij een aantal dingen niet kunnen meegeven, zoals troost, warmte en zachtheid.” EIGEN FOTO

delijk geworden wat ik had, maar het was iets aan mijn cerebellum, de kleine hersenen.”

In zijn boek komt Bakker, een fervent hardloper en wielrenner, er openlijk voor uit dat hij 'feitelijk een angstige behandelaar was, vooral dol op zeer getraumatiseerde mensen'. „Het liefst

ook nog seksueel. Ik ging ze, zonder me bewust te zijn van mijn eigen onderliggende motieven, 'redden'. Weet je wat me daarin dreef? Ik wilde heimelijk ook gered

De voormalige psycholoog is een fervent hardloper en wielrenner. En daar hoort een cooling-down bij. EIGEN FOTO

worden.” Psychiaters zijn volgens hem dan ook 'wereldkampioenen in het áltijd beweren dat er nóóit iets met hen zelf aan de hand is'. „Vergelijk

het met loodgieters die thuis een lekkende kraan hebben of longartsen die roken. Het heeft lang geduurd om te begrijpen dat ik gemotiveerd was voor dit vak van-

'Er gingen vijf vrienden van mijn leeftijd dood, en ik dacht: dit had ik kunnen zijn'

'Ik was een eenzaam ventje en deed braaf wat mama vond'

uit een basale behoefte om mezelf beter te leren begrijpen en te leren kennen. Kortom, ik ben het vak als psychiater niet alleen gaan beoefenen om de emotionele behoeften van anderen in goede banen te leiden, maar er stiekem op te hopen om mezelf beter te begrijpen.”

'Pleaser'

Bakker ziet zichzelf dan ook als 'zo'n een psychiater waarmee alles aan de hand is'. „Wat ik nu na al die jaren weet, is dat mensen door acute problemen in de ellekde raken. Maar ook door dingen van vroeger die blijven knagen. Als ik naar mezelf kijk, zijn het vooral de liefdesrelaties met vrouwen die mislukt zijn. Vijf jaar geleden ben ik gaan scheiden. Daarna ging het stelselmatig mis in de liefde.”

Die hand steekt hij in eigen boezem. „Veelal ligt het aan mij. Relaties met vrou-

wen zijn voor mij oefenmateriaal, omdat ik meer inzicht krijg in mijn eigen functioneren. Of ik een relatie heb? Ik heb altijd een relatie met een imposante vrouw, maar weet nog áltijd niet wanneer ik de juiste heb gevonden. In mijn liefdesrelaties ben ik een enorme pleaser. Ik probeer alles te doen wat nodig is om het compliment of de knuffel te krijgen waar ik zo'n behoefte aan heb. Ik verwijt het mijn ouders niet eens. Binnen hun mogelijkheden en beperkingen hebben ze alles gedaan wat ze konden.”

Harrie Nijen Twilhaar

Onlangs verbraken zijn ouders definitief het contact met Bakker. „Mijn vader was er nooit en mijn moeder kon zich niet goed verhouden tot haar eigen emoties.” EIGEN FOTO